

N:o 135.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 maj 1906.
— — — — Andra Kammaren den 12 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen angående en allmän polisförfattning för rikets städer och därmed jämförliga orter.

(Första Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 2) utlåtande n:o 7).
(Andra Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 5) utlåtande n:o 12).

Till Konungen.

Inom Riksdagen har i afgifven motion uppmärksamheten fästats därå, att vårt land saknar en allmän polisförfattning för städerna och därmed jämförliga orter, och med anledning däraf har förslag framställts om utfärdande af författning härutinnan.

Krafvet på en dylik polisförfattning för hela riket framträder nu icke för första gången. Genom verkställda utredningar af vederbörande utskott, både vid denna och de två nästföregående lagtima riksdagarna, har utredning åstadkommits därom, att stadganden om polismäns antagande och entledigande samt instruktioner för deras tjänstgöring i vissa städer helt och hållet saknas, och i de städer, där sådana finnas, utfärdats efter skiljaktiga grunder och af olika myndigheter, i de flesta fall af magistrat, i andra af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, af vederbörande borgmästare, af stadsfullmäktige, af poliskammare eller ock af olika myndigheter i förening. För några få städer hafva vissa bestämmelser om polismäns antagande och afskedande utfärdats af Eders Kungl. Maj:t.

Visserligen anställas och aflönas polismännen af kommunerna, hvilka med hänsyn härtill gifvetvis kunna göra anspråk på ett afgörande inflytande i fråga om polisens organisation. Men det lärer å andra sidan ej kunna förnekas, att det ytterst är statens plikt och en af dess förnämsta angelägenheter att upprätthålla ordning och bereda skydd för medborgares lif och egendom, och ehuru staten öfverlämnat åt kommunerna att genom polisväsendet ombesörja denna statsfunktion, kan statsmakten därigenom icke anses hafva afsagt sig all kontroll härutinnan. Den enklaste formen för utövande af en sådan kontroll skulle just vara utfärdande af en sådan allmän polisförfattning, hvarom här är fråga.

De organ, som vid ordningens upprätthållande omedelbart komma i beröring med befolkningen, äro i vårt land för landsbygden fjärdingsmän, för städerna poliskonstaplar.

Angående fjärdingsmannabestyret har den 29 september 1899 utfärdats en lag, däri bestämmelser meddelats rörande utseende af fjärdingsmän, deras aflöning och entledigande m. m. En samma dag utfärdad instruktion för fjärdingsmän innehåller närmare bestämmelser angående fjärdingsmäns åligganden.

Behovvet af bestämmelser rörande polisbetjante å den egentliga landsbygden har sålunda blifvit tillgodosedt. Att ett behof af allmänna bestämmelser jämväl för polisbetjante i stad och därmed jämförlig ort förefinnes, anser Riksdagen framgå af den i ärendet befintliga utredning.

Vid uppgörandet af en allmän polisförfattning bör man enligt Riksdagens mening hafva för ögonen att tillgodose icke allenast önskemålen att bringa trygghet och oberoende för polismännen, utan i lika hög grad det allmännas berättigade intresse, så att genom författningen icke skapas förhållanden, som skulle kunna menligt inverka på allmän säkerhet och ordning.

Beträffande de bestämmelser, som hufvudsakligen synas skola meddelas i en sådan författning, anser Riksdagen, att densamma bör innehålla sådana stadganden, som för ett behörigt upprätthållande af denna för staten så viktiga angelägenhet anses böra vara gemensamma för rikets alla städer och därmed jämförliga orter, men däremot icke upptaga ett detaljeradt reglemente för polisen, utan i sistnämnda afseende allenast meddela sådana allmänna bestämmelser, på grund af hvilka instruktioner, lämpliga för den ena eller andra orten, kunna uppgöras, tillika med tydlig föreskrift därom, att i hvarje ort, där polismyndighet är anställd, instruktion för polisen bör finnas.

I författningen synes vidare böra upptagas bestämmelser rörande polismäns antagande, entledigande och bestraffning samt om deras rätt till klagan öfver vissa åtgärder eller beslut af förman eller annan öfverordnad myndighet äfvensom de stadganden i öfrigt rörande polismans skyldigheter och befogenheter, som böra vara lika för alla de orter, i hvilka författningen skall äga tillämpning. I detta afseende håller Riksdagen före, att såväl högre som lägre polistjänstemän böra ej blott vara underkastade den strängaste kontroll, utan äfven, därest de befinnas för sin befattning i högre grad olämpliga, kunna från densamma skiljas, utan att de af domstol blifvit dömda för brott, hvarå afsättning bör följa, eller åtminstone kunna genast afstängas från sin tjänst, i hvilket sistnämnda fall förmans beslut jämväl torde böra genast gå i verkställighet, oafsedt om klagan däröfver anföres. Å andra sidan torde dock till betryggande af polismans rätt i författningen böra angifvas de omständigheter, hvarunder afsättning eller afstängande från tjänstgöring kan få äga rum, och synes därjämte böra fordras en föregående undersökning, hvarutaf kan bedömas, huruvida fullt giltiga skäl förelegat för sådan åtgärd. Den afskedade torde ock i sådant fall böra hafva utväg att föra klagan öfver förmans eller myndighets beslut.

Riksdagen får sålunda anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville på de grunder, som ofvan angifvits, låta utarbeta en allmän polisförfattning för rikets städer och därmed jämförliga orter.

Stockholm den 12 maj 1906.

Med undersåtlig vördnad.
